

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE se primesc la ADMINISTRATIONEA în Brașov și la următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf. Max. Augenthaler & Emerich Lesner. Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelka Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Maroyl & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garsonă pe o coloană 6 or. și 30 or. timbru pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarită și învoială.
RECLAME pe pagina a 3.a o serie 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U I L X I I I .

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumeră la toate oficiile postale din țară și din afară și la d-nii colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Târgul Inului Nr. 30, etajul I.
Pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 ar.
Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. — Un exemplar 5 or. v. a. sau 15 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 50.

Brașov, Vineri 5 (17) Martie.

1899.

Acțiunea guvernului Thun.

Să aruncăm ați o privire asupra situațiunii în Austria. Aici parlamentul nu mai funcționează și totul se concentrează astăzi în mâna guvernului, dela care se așteaptă o acțiune pentru aplanarea crizei.

Cum și de unde s'o începă ministrul-președinte Thun, ca să împace divergențele cele mai acute și să facă cu putință restabilirea funcțiunii regulate a parlamentului?

După ce s'a aplanat criza parlamentară și ministerială în Ungaria, făcându-se cunoscutele concesiuni opoziției obstructioniste, s'a deșteptat între Germanii din Austria dorința firască, ca să dobândescă și ei un astfel de succes și se poate dice, că cele petrecute în Ungaria i-au întărit numai în hotărîrea, de-a nu ceda, până ce guvernul nu se va decide serios să le facă concesiunile dorite.

Duminea trecută Germanii Boemiei au dat o probă nouă, că sunt neînduplecați în pretensiunea de-a se desființa faimosele ordonanțe de limbă. Deputații germani progresiști ai dietei boeme au decis adecă să nu ia parte la lucrările dietei. Ei se plâng, că guvernul observă o atitudine dușmănoasă față cu Germanii în toate măsurile sale și că sprijinesc pe față „slavisarea monarchiei“. Ei pretind înainte de toate delăturarea ordonanțelor de limbă.

Intr'aceea guvernul, după cum a împărțit oficiosa „Wiener Abendpost“, se pōrtă cu idea, de-a începe după încheierea dietei boeme o acțiune serioasă în cestiunea limbei, pe care vră s'o rezolve de-ocamdată pe temeul §-lui 14. Adecă e vorba de-a se aduce pe calea acesta o lege de limbă, care să facă superflue ordonanțele de limbă și să formeze o basă de împăcare între Germanii și Cehii.

Lucru cam greu de-a face pe voiă și unuia și altuia și a afla astfel cheia împăcării în cestiunea limbei, pe care n'au putut-o descoperi până acuma de timp așa de îndelungat bărbații conducători ai Cehilor și Germanilor.

Multe se scriu în foile germane și boeme despre intențiunile, ce le-ar avé contele Thun. Noi vom schița aici numai câte-va momente mai principale.

Se asigură, că basa plănuțului proiect de lege pentru egala îndreptățire a limbilor vor fi principiile, ce le-a susținut guvernul Thun în conferențele, ce le-a avut anul trecut cu conducătorii diteritelor partide. Tot-odată se dice, că el va considera până la o margine ore-care pretensiunile, ce le ridică Germanii Boemiei în programul lor național politic. Acestă margine va fi dictată de considerațiunile, ce va trebui să le aibă ministrul-președinte și față cu poporul cehic.

Cehii declară la rëndul lor categoric, că ei nu se vor învoi nicîdecum, ca cestiunea egalei îndreptățiri de limbă și naționale să fiă

regulată după principiile Germanilor. Nu le place Cehilor mai ales, că Germanii pretind împărțirea administrativă și justițiară a Boemiei în trei teritorii: în districte curat germane, curat cehice și mixte. „Nu vom suferi“, esclamă „Narodni Listy“, „ca Germanii să ne octroeze un teritoriu curat german, cum n'a existat nici-odată în Boemia și, de va vră Dumneșeu, nici nu va exista, pe câtă vreme noi, Cehii, ca un popor curagios, care ține la naționalitatea sa, ne vom aduce aminte de cuvintele marilor noștri antecesorii: „Căpătină cehică, nu te da înderēt dinaintea căpăținei nemțesci!“

Cu toate astea se vorbește și se înregistrează chiar de către țiarele cehice scirea, că contele Thun ar fi comunicat deja proiectul de lege, ce l'a compus, cu președintele comitetului executiv al Cehilor tineri și tot-odată și cu conducătorul Germanilor boemi Dr. Schlesinger, și că ambii aceștia ar fi mulțumiți cu el.

Rămâne să se constate, ce este adevărat din toate acestea și ce nu. În tot cazul însă rezultă, că în Austria se pregătesce o acțiune din partea guvernului și se pare, că și de astă-dată tendința lui va fi de-a concede fiă-căruia câte ceva, nici unuia însă atât, cât îi trebuie ca să fiă mulțumit.

Deputații sași și ministrul-președinte.

„Kronstädter Ztg.“, organul Sașilor „verđi“ din loc, după-ce reproduce raportul publicat de „Sieb. d. Tageblatt“ asupra „visitei de etichetă“, ce au făcut-o deputații sași prin 4 ablegați ai lor: Bruckner, Brennerberg, Schwicker și Trauschensfels ministrului președinte Szell, scrie cu privire la răspunsul acestuia următoarele:

Răspunsul sună dăr cu totul altfel, decât se puté conchide după primele sciri, cu toate acestea nu ne pōte în adevăr mulțumi; căci Szell și aici, consecuent cum este, se pune pe punctul de vedere al statului maghiar unitar, care e înfățișat ca un ideal, spre care trebuie să nisuscă toți cetățenii. Szell n'a spus așa-dără deputații lor, că-i „rōgă“ de-a fi „cetățeni fideli ai patriei și bunii patriei“, dăr a dīs, că pretinde dela fiă-care să nu se simtă numai ca „locuitor“, ci ca „adevărat cetățen“ al țerei, ceea ce nu este, decât o alusiune, deși delicată, în același sens. Ce-i drept, ultimele propozițiuni exprimă față cu noi recunoșcere și scut. Ce valōre însă are acesta în general, decă protegătorul se mărturisese înainte de toate, ca promovător al clădirei statului maghiar „unitar“, o simțim în așa măsură, încât nu putem să ne bucurăm de asemenea frase.

Mai departe critică „Kr. Ztg.“ observarea, ce a făcut-o vorbitorul delegațiunii deputaților sași, că „și ei au primit în general și peste tot programul guvernului cu simpatie și aplause“.

„In general“ și „peste tot“, dice „Kr. Ztg.“, programul guvernului se basază pe principiul statului național maghiar. El stă,

prin urmare, principiar pe altă basă, decât noi, căroră ni-se pare, că programul nostru popular și legea de naționalitate este o basă minimală a desvoltării naționale și a priințiosei progresării a patriei noastre. Pe o basă stă Szell, pe cealaltă basă stau deputații sași credincioși poporului, și credem, că și Schwicker. De ce trebă este dăr ceea frasă despre recunoșcerea și simpatia pentru programul guvernului peste tot?

In fine fōia „verđilor“ exprimă dorința, ca să se găsescă între deputații sași unul, care în dietă să supună programul guvernului „unei critice obiective săsesci“.

Față cu textul răspunsului, ce l'a dat ministrul-președinte deputațiunii săsesci, și care a apărut în „Sieb. D. Tgblt“ din Sibiu, după cum l'am reprodus și noi, „M. Táv. Iroda“ publică următoarea versiune a răspunsului, pe care o declară de autentică:

„Ministrul-președinte declară — dice „M. T. I.“ — că tot-déuna a simțit o căldură simpatică față de Sașii ardeleni, cunōșce și prețuesce valōrea lor și e departe de el gândul de-ai păgubi în ore-care chip. Nu trebuie să fie îngrijați de limba și naționalitatea, și de interesele lor culturale; i va ocroti și promova, însă pretinde, ca Sașii în primul rënd să se mărturisescă de cetățeni maghiari ai statului și de fi credincioși ai patriei și ai statului maghiar. Imprejuraarea, că deputații lor din parlament stau în afară de partide, orî că aparțin partidei guvernului, nu schimbă nimic în acesta simpatie. Speră, că nu-i vor refusa sprijinul“.

„K. und k. Gemeinsames Kriegs-Ministerium“. „N. W. Tagblatt“ scrie următoarele: „O fōie maghiară a anunțat, că numirea de „K. und k. Reichs-Kriegs-Ministerium“ s'a schimbat în numirea de: „K. und k. Gemeinsames Kriegs-Ministerium“, ér după ultimul consiliu ministerial comun autoritățile militare au primit ordin, ca în corespondența lor de serviciu să folosescă numirea din urmă. Constatăm, că în cererile militare nu se scie nimic despre un astfel de ordin, ér în ministeriul de război țin strins la praxa de până acum. In armată este de ani de zile obiceiul de a folosi numirea de „Gemeinsames Kriegs-Ministerium“ în contactul cu delegațiunile și cu autoritățile ungare, pe când dela introducerea formei de stat dualistice încōce s'a folosit în serviciul intern al armatei și în contactul cu autoritățile austriace numirea de „Reichs-Kriegs-Ministerium“. Autoritățile militare nu scie nimic despre schimbarea acestei distincțiuni“. — Comunicatul diarului oficios vienes s'a dat pentru motivul, că unele din foile unguresci făcuseră svon cu versiunea, că schimbarea de titlatură s'ar fi făcut decând Szell a venit la guvern.

Din dieta ungară.

(Desbaterea bugetului).

Sedința dela 14 Martie. Desbaterea din această sedință a fost importantă pentru motivul, că prima-dată după fusiune, s'a audīt în plină cameră cuvântul contelui Apponyi, care a desfășurat pe larg momentele, ce au solicitat intrarea partidei lui în partida guvernului. Cel dintăi vorbitor fu

Pader R., a cărui vorbire a fost străbătută de scepticism față cu noua situațiune

creată. El declară, că programul noului cabinet nu l'a mulțumit pe deplin, deore-ce în el nu se face amintire despre o îmbunătățire a stării decădute materiale, în care se află micul proprietar. Partida populară, țise, își susține principiile și față cu sistemul avisat de ministru-președinte Szell, și va lupta pentru un sistem mai bun și mai eficace. Nu primesce budgetul.

Fr. Kossuth. Desfășură deja la început punctul de vedere al partidei sale față cu guvernul. El declară, că nu va vota budget nici unui guvern, care stă pe basa dela 67, deore-ce după a lui părere, pe basa dela 67 nu se pōte construi statul maghiar independent. Vorbesce apoi despre fusiune, pe care o află corectă, decă se va ține sēmă de sprijinul, ce e gata a da guvernului, pentru-ca să se valideze în praxă ceea-ce ministrul-președinte a declarat în principiu, că va guverna cu lege, drept și dreptate.

Oratorul motivéză apoi, de ce partida sa e contra bazei create la 67. Trei sunt atribuțiunile unui stat, țise el: armata, afacerile esterne, afacerile comerciale vamale și finanțele. Pe basa dela 67 Ungaria e spoliată de acestea atribuțiuni. Și étă de ce: Armata numai cu numele este comună, de fapt însă ea e austriacă; limba ei este germană, stindardul austriac, spiritul de-aseenea austriac. Afacerile esterne sunt reprezentate, ca afaceri ale monarchiei unitare, reprezentanții și consulii din străinătate reprezintă monarchia unitară, și înafară n'au conceput despre un stat maghiar existent. Tot așa stă lucrul și în afacerile comerciale și vamale. Ministeriul de esterne încheie convențiuni comerciale în numele celor două state dualiste, însă numai pe hărtie, căci de fapt prin convențiunile acestea nu se validează decât interesele Austriei.

Contrarii Ungurilor accentueză mereu, că Ungaria nu pōte fi independentă, deore-ce e slabă și mică. După desastrul dela Mohaciu, Ungaria s'a aruncat în brațele unui stat vecin, pentru-ca să nu fiă cutropită. Inșă vecinul acesta a călcat-o și mai tare. Ungaria a făcut asemenea acelu soldat roman, care, pentru-ca să nu-l ucidă inimicul, s'a sinucis însu-și. Ungaria a suferit însă mai mult dela acea putere apărătoare, cum ar fi suferit din partea celeia în contra căreia s'a apărut. Căci ce vedem? Acele state mici, cari n'au fost în stare să se apere, deși sunt mai puțin desvoltate, totuși și-au câștigat de mult independența.

Vorbesce apoi despre budget. Pentru anul acesta budgetul e preliminar cu 503 milioane, adecă cu 4½ milioane mai mult decât anul precedent. Decă ne gândim, că acest budget de o jumătate miliard trebuie să-l supōrte o populațiune de 18 milioane, e imposibil să nu ne consternăm, mai ales decă vom avé în vedere, că sub diferite titluri, populațiunea țării este îngreunată cu datorii în suma esorbitantă de 5400 milioane. Apoi decă vom ține sēmă, că datoria acesta apasă asupra locuitorilor unei țări, al căror pământ valoréză numai circa 5600 milioane, atunci e imposibil a nu te înfiora gândindu-ți, că locuitorii țării au atâtă datoriă, câtă valōre reprezintă întrégă posesiunea lor de pământ.

Și să nu se nite, că Ungaria e stat agricol și averile ei publice mare parte sunt în pământ. Pentru-ca datorii să fie plătite de pe spinarea locuitorilor, se aruncă

o mulțime de dări, cari mereu se sporesc. Darea după consum era la 1868 de 12 milioane fl., ați însă e de 75 milioane, ér darea acésta apasă mai ales poporul, fiind-că cel avut are numai un stomac, familia fiului din popor însă e de obicei mai numărósă, decât a celui avut, ómeni sëraci sunt mai mulți, decât bogăți. Dér s'a sporit și darea directă; în 1868 era numai de 40 milioane, ați însă e de 100 milioane.

În fine declară, că nu primesce bugetul, rógă însă pe ministrul-președinte, ca pe acel popor, care plătesce jumătatea de miliard, s'el facă părtaş de-o guvernare înțeleptă și órăptă.

Contele Albert Apponyi, desfășură, cum am dis, cauzele și motivele, pentru cari partida lui s'a desființat și s'a contopit în partida guvernului. El dize, că între programul politic al partidei sale și între cel desfășurat de Col. Szell, nu există nici o deosebire. Pe terenul politice interne cerea stat de drept în toate instituțiile; asta a promis-o și Szell, prin urmare una sunt. Arată pe larg, cum toate așteptările partidei sale desființate le vede sprijinite și acceptate de nonl cabinet; era prin urmare nu numai un postulat politic, ci și o datorită a sprijini guvernul și, în consecență, a fusiona.

Discursul lui Apponyi a culminat în declarația finală, că fusiunea s'a întâmplat în interesul legal al țării, și mai ales pentru-că el și ai lui nutresc încredere față de actualul guvern. De aceea primesce bugetul, atât ca basă a desbaterei generale, cât și speciale.

Au mai vorbit între alții și ministrul de finanțe Lukacs, apoi Mezössy din opoziție, care a criticat liberalismul partidei guvernului.

Uneltiri de maghiarisare în biserică.

Gherla, 7 Martie 1899.

Onorată Redacțiune! Tot ce se întreprinde din partea sistemului actual de guvernare în acésta nefericită țară, se face spre scopul de maghiarisare. Cu nesocotirea legii fundamentale din 1868, guvernele, ce s'au perondat, au maghiarisat cu totul justiția, administrația, și acuma cu un zel vrednic de o cauză mai bună urmăresce ideea de a maghiarisa cu totul instrucțiunea, ca apoi să pótă intra în sanctorul bisericeii. Și spre acest scop de pe acuma voiesce a esopera canonizarea limbii maghiare de limbă liturgică, ca mai apoi să se arunce cu furia asupra acestei ultime redute, ce ni-a mai rămas necucerită.

Înainte de aducerea legilor așa numite politice-bisericesci, ni-se trimiteau nouș preoților, tipărituri din partea statului pentru compunerea datelor statistice, în cari rubricile respective erau tipărite în text maghiar și român. Îndată după introducerea acestor nefaste legi, tipăriturile respective au purtat numai text maghiar și ele s'au restrîns numai la datele, ce privesc mișcarea populațiunii. În anul acesta însă acésta tipăritură, pe lângă întrebările cu privire la administrarea sântelor sacramente ale botezului și cununiei și cu privire la înmormântarea bisericească, statul pune întrebări cu privire la folosirea limbii maghiare în biserică: de se severgesce în acésta limbă sf. liturgică, séu de se predică în acésta limbă?

Că ce scop se urmăresce prin aceste întrebări, pótă găci ori cine, acuma mai ales, când dela preoțimea gr.-orientală se așteptă să se arete patriotică, pentru a-se face vrednică de congruă, érá preoțimei gr. catolice i-se pune în prospect congrua, și până la sistemizarea ei, ajutor de stat.

Până în anul 1894 se ținea sémă așa-déră, că în acésta țară este preoțime și „de buze valahé“, și se respecta limba lor, séu că guvernânții țineau cont de acea împrejurare, că preoțimea în mare parte încă nu scia „limba statului“ și se acomoda. Dér óre dela acel an încóce așa rapid să se fi lătit cunoștința limbii maghiare între preoțime, încât acuma să nu mai fiă trebuință de tipărituri cu text românesc?! Séu că nerespectul guvernului maghiar față de legea de naționalitate a crescut în acești

4șani până la atáta, încât acuma să nu mai țină cont de nimica?!

La întrebările aceste, răspunsul, ce ni-putem da, caută să fie acela, că guvernânții noștri sciu deja menajată preoțimea gr. orientală română prin legea congruei votată sub guvernul Banffy, érá pe preoțimea gr. catolică română o ține în șah cu promisiunea dărei ajutorului de stat până la regularizarea congruei.

Dér lucrul cel mai intristător pentru noi e împrejurarea, că la atari procederi abusive față de limba bisericeii din partea guvernului, arhieriei noștri și consistoriile noastre nu díc nimica, nu opun nici o rezistență, nu fac nici o remonstrațiune, ci sunt gata spre serviciu, fără a reflecta la aceea, că tãcend lasă să între'adversarul între murii cetățuiei noastre, ce singură ni-a mai rămas spre adăpostirea culturai noastre naționale.

Culegerea datelor statistice cu privire la servirea eventuală a sântei liturgii séu a predicării în bisericile române în limba maghiară, trebuie să fiă privită de omul cu óre-care combinațiune pentru viitor, ca un preludiu al marelui răboi, ce se pregătesce din partea guvernului și așa numiților „Maghiari greco-catolici“ contra bisericeii noastre.

Și în fața acestor pregătiri ale adversarului, óre ce mësuri de apărare se iau din partea noastră?

Semnălând aceste, cred că am făcut un bun serviciu cauzei noastre și mi-am făcut datorita de sentinela.

Correspondentul.

Revistă externă.

Italia și China. În ședința dela 14 l. c. a camerei italiene, ministrul de externe Canevaro a răspuns la mai multe întrebări, ce i-s'au pus în cestiunea acțiunii din China. Ministrul dize, că guvernul s'a hotărît a câștiga Italiei în China un port și alte avantajii comerciale, și înainte de a face pași pentru realizarea acestei hotăriri, a întreat pe Anglia și Japonia, decât n'au vre-o excepțiune contra. Ambe statele i-au răspuns amical declarând, că se bucură de vecinătate, însă Anglia doarece, ca Italia să nu întrebuițeze forța și să pornescă desbaterile pe cale diplomatică privitor la Sanmum. Anglia a mai declarat, că prin ministrul séu din Peking va sprijini pe Italia. Guvernul — dize Canevaro — a însărcinat pe ambasadorul De Martino, să inițieze tratări cu China. Tóte puterile fără deosebire au luat cu simpatie la cunoștință declarațiunile guvernului, ba unele din ele au dat chiar îndrumări reprezentanților lor din Peking, să facă cunoscute înaintea Ciung-Li-Yamenului simpatiiile lor față de Italia. Ciung-Li-Yamenul însă a refuzat inițierea tractărilor prin De Martino cu declarația, că o face, pentru a-se susținé bunele raporturi, ce eventual s'ar fi turburat. Acésta atitudine incoretă cere satisfacție grabnică, și Italia a luat mësuri de-a primi satisfacția. Ciung-Li-Yamen s'a scusat și a declarat din nou, că n'a vrut să vateme Italia, dér totodată a făcut cunoscut, că reprezentantul chinez din Roma va da lămuriri suficiente. La urmă Canevaro dize: Este vorba de o cestiune cu caracter internațional, și nu e în interesul Italiei o grăbire. Nu vom espune țera la aventuri primejdioșe, însă guvernul rămâne firm pe lângă decisiunea lui.

Pășirea Italiei în China este sprijinită statornic de Englitera. Despre acésta a făcut o declarația în ședința de alaltăeri a camerei comunelor din Londra însuși secretarul de stat Brodrick, care dize, că Englitera sprijinesce pe Italia, ca amică și aliată.

Conferența de pace. Din Haga se anunță, că delegații pentru conferența de pace și desarmare au sosit în mare parte acolo. Invitarea formală nu s'a făcut încă, și conferența nu se va deschide decât în a doua jumătate a lui Mai. Conferența va fi presidată de ministrul de externe a Țărilor de jos, desbaterile însă le va conduce marile ambasador rusesc din Londra, Stahl.

Proiectul militar german. Alaltăeri s'a început în parlamentul din Berlin desbaterile, în a doua cetire, asupra proiectului militar. Ministrul de răboi Gossler a arătat modificările, ce s'au făcut în comisiune și exprimă speranța, că parlamentul va primi proiectul. Este de importanță decizătoare, dize, scărirea contingentului cu 7006, scărirea, ce el o află neacceptabilă. În fine apelă la patriotismul parlamentului și recomandă spre primire proiectul. Cu tot apelu însé, camera a refuzat cu 209 contra 141 voturi sporirea contingentului de pace, după cum s'a luat în proiectul guvernului. A refuzat apoi și modificarea comisiunii, în contra voturilor centrului și a liberalilor uniți. A treia cetire se face ați.

SCIRILE ȚILEI.

— 4 (16) Martie.

Din Blășiú ni-se serie: Duminecă séra în 12 l. c., cu ocaziunea prinderii postului mare, elevii internatului „Vancean“ au arangiat o serată în sala de gimnastică a gimnasiului. A fost de față Escelența Sa Metropolitul, unii din membri consistoriului, tinerimea dela toate institutiile de învățământ împreună cu superiorii lor, și un public numărós. Programul seratei a constat din o declamațiune, un monolog, orchestră și din o comedie. Tóte au fost pe deplin succese. Studentul de cl. VIII I. Popa a declamat cu mult simț și pricepere „Fragment din Satira III“ a lui Eminescu. Asemenea a succes pe deplin și a produs mult haz predarea monologului „Nasul“ de A. Bănuț stud. cl. VIII. Debutul orchestrei a fost în piesele: „Erzherzog Otto“, marș de Müller, „Semiramis“, Uvertură de Rossini; „L'elisir d'amour“, de Donizetti și „Marș final“. Representarea comediei: „La doctorul de musică“ a plăcut tuturor și a produs efect bun asupra publicului. Rolurile au fost împărțite între: N. Ciura stud. cl. VI.; I. Montani stud. cl. VII.; A. Inga stud. cl. VII și C. Negrea stud. cl. VIII, cari toți au fost des aplaudați de public.

Dela Curtea română. Duminecă, 28 Februarie v., s'a dat la Curtea română o serată literară și musicală, pentru dómnele din societatea Elisabeta pusă sub înaltul patronajul al M. S. Reginei. La orele 9, MM. LL. Regele și Regina, precum și A. S. R. Principele României, au intrat în sala cea mare, unde se aflau persoanele invitate la acésta serată. Apoi distinsul conferențiar d. Ionescu Gion a dezvoltat subiectul intereseantei sale conferințe „Mila“, expunând cu multă căldură efectele binefacerei și mângăerea celor lipsiți prin ajutoarele ce răspândesce societatea Elisabeta. După terminarea conferinței s'a început concertul, conform cu programul întocmit de bucăți din cea mai alésă musică și executate cu mult succes de diferiți artiști și artiste. Între pauzele concertului s'a servit o gustare persónelor, ce au avut onóre a lua parte la acésta serată. La orele 12, terminându-se concertul, s'a făcut cerc, în care Majestățile Lor, precum și A. S. R. Principele României, bine-voiră a vorbi cu persoanele presente până la orele 1 după miezul nopții, când apoi s'au retras la apartamentele lor.

Bunevații din Santova. Am amintit cazul de trecere dela catholicism la ortodoxism a celor peste 1000 Bunevați din Santova. Pentru lămurire trebuie să spunem, că aproape toți Bunevații sunt de religia romano-catolică. În biserică lor din Santova se predica până acum numai în limba bunevată, slavă. Câți-va maghiaroni în-gere, în frunte cu dascălul, au înaintat a rugare cătră Metropolitul catolic Csaszka din Caloceca, ca acesta să dea voie, ca tot în a doua, séu a treia Duminecă să se țină predică un-gurésă în biserică. După-cum spune „Alkotmány“ metropolitul din Caloceca a și făcut pași, ca să se maghiarizeze cântările rituale și predica, statorind un fel de paritate. Ba era să înființeze și o biserică un-gurésă pentru cei rătașiți din sinul Bu-

nevaților. Bunevații însă au refuzat sprijinul lor. Ei au declarat, că n'au lipsă de altă biserică, că sunt în majoritate și că sunt locuitori băștinași ai comunei, au dér drept a respinge paritatea și a nu suferi serviciu maghiar în biserică lor. De ani de Țile țin frecările de acest fel. Ba în timpul diu urmă Bunevații au început, chiar să amenințe, vedându-se puși în fața primejdiei desnaționalizării prin biserică. Lucrurile au ajuns până acolo, încât peste 1000 de suflete au trecut la ortodoxism. Se dize, că Dumineca trecută trecerea s'a și întâmplat de fapt, și că s'a făcut o colectă de 40,000 pentru edificarea unei biserici ortodoxe pe séma celor convertiți. Șovinistii un-guri spu-meză de ură și mânia în contra Bunevaților. Dér n'au de ce, căci vinovat este numai vlădicul catolic din Caloceca, care a încercat să maghiarizeze.

Comisiunea centrală pentru congruă, după o paușă de mai multe luni, și-a ținut alaltăeri, în 14 Martie, ședința la care a luat parte și Escelența Metropolitul Mihaly dela Blășiú și d-l canonic A. Iaran dela Oradea-mare. În ședința s'a cetit hotărîrea monarhului, prin care se apróbă a se face anumite modificări cu ocaziunea revizuirii conscrierilor venitelor preoțesci. Între altele se admite a se șterge dintre venitele preoțesci taxele stolare pentru cununii, pentru estrasele matriculare etc. Taxa maximă pentru a pútă ține un cal se va scoti cu 200 fl. în loc da 125 fl.; pentru ținerea unui capelan socoti 260 în loc de 200 fl. etc. În aceeași ședință s'a raportat, că dintre 5317 parochii romano-greco-catolice, numai 117 mai sunt dela cari n'au sosit încă conscrierile venitelor preoțesci. Membrii comisiunii s'au împărțit în urmă în 5 clase, cari vor avé să revizuescă conscrierile venitelor preoțesci. Președinte al unei dintre aceste clase este și metropolitul Mihaly.

Cunună. Dumineca trecută, 28 Febr. v., s'a săvîrșit în Bucureșci cununia d-lui Aurel Borgovan cu d-ra Matilda Diamandescu. — Le urăm fericire!

„Fortuna“, faimósa societate minieră pe acțiuni, cunoscută și publicului român din numărósele ei reclame privitoare la „exploatarea minelor de aur din munții apusenți“ și la urmă din modul, cum s'a compromis, — acum a început éráși să dea semne de viață. Societatea acésta, ale căreia speculațiuni formeză și ați obiectul cercetărilor judecătorești, publică adeocă în fôia oficială un-gurésă din Budapesta o convocare la adunarea generală pe ziua de 31 Martie n. c. Scim, că primii inițiatori ai acestei societăți, directorul L. Langermann și E. Hammond, cari au început speculațiunea cu un milion flor. pe acțiuni, după-ce au pus banii în buzunar, au fugit, ér colegii lor, „cavaleri“, cari au rămas acasă, au căutat să-și limpedesca fața prin provocări la dueluri. Dintre acționari, 45 au înaintat contra societăței cereri de despăgubire și de a se porni contra ei cercetare pentru crime. Despăgubirea însă va merge greu, căci față cu pasivele de un milion, societatea dispune de-o avere numai de 125 fl. Și cu toate acestea, fôia oficială un-gurésă anunță ținerea adunării generale a unei astfel de societăți.

Un meeting socialist. Țilele trecute s'a ținut un meeting socialist în St. James Hall în Londra. Socialistii au ținut un meeting al păcei, la care au asistat mai mulți agitatori din străinătate, între cari d-nii Jaurés, Liebknecht și Vandeveld. Totul era în roș, pălării, cravate, bluze, draperii. În toate unghiurile sălei se vîdea literatura socialistă. Corurile întonau, una după cea-altă, imnurile naționale engleze, germane, irlandeze, și la urmă Marsilieza. Toți au protestat în potriua aristocrației, care doarece răboiul, arătând, că partidul social democrat singur este adevăratul amic al păcei.

Concertul festiv din Sibiu.

Sibiu, 1/13 Martie.

Din incidentul instalării Metropolitului, Reuniunea română de muzică din Sibiu a dat Duminecă seara un concert festiv, care a meritat pe deplin această numire.

Încă înainte de ora fixată se îngrămădise în sala cea mare dela „Gessellschaftshaus“ un public foarte numeros, la care afară de Români, au dat un contingent mare și reprezentanții celorlalte naționalități, ai corpului ofiteresc etc. din Sibiu.

Când a apărut I. P. S. Sa Metropolitul Mețianu în ușa sălei a fost întâmpinat cu însuflețite strigări de „să trăească!“

Programul ales, a fost introdus de orchestra muzicii militare a regimentului de infanterie 31, care și-a dat concursul la acest concert, și care condusă de capelmaistrul Mazalic, a secerat aplausele vii ale publicului atât la executarea primului punct: Uvertură din opera Wilhelm Tell de Rossini, cât și în „Menuett“-ul de Boccherini, care a trebuit să fie repetat.

Când, după primul debut al orchestrei militare, s'a prezentat corul mixt al Reuniunii române de muzică în frunte cu dirigentul său G. Dima, au fost salutați cu aplause sgomotoase. După ce membrii corului și-au ocupat locurile și înainte de a începe cântarea, domnișorele *Simonescu* și *Penciu* au oferit, în semn de omagiu, înalt Prea Sfinției Sale Metropolitului Mețianu un frumos buchet de flori, salutându-l de binevenire în numele Reuniunii.

Corurile au fost la înălțime, justificând pe deplin frumosul renume ce și l'a câștigat Reuniunea din Sibiu sub valoroasă conducere a vechiului ei dirigent. Concertul pentru cor mixt și orchestră de Gade, „Frühlingsbotschaft (Solia Primăverei), a fost executată c'o rară precizie și pătrundere a motivelor sublime ale compozitorului, așa că ni-au excitat gustul și așteptarea pentru marele cor cu soli, missa în C-dur „Credo“ de Beethoven, care ca o piesă clasică par excellence, a fost punctul de culminare al programului și a dat dovadă despre prestațiunile escelente ale corului; a dovedit în deosebi un succes deplin al stăruinței, zelului și priceperii, cu care dirigentul d-l George Dima a reușit al instrui și a-l disciplina, în așa mod, încât se scie că se corespunde tuturor recerșințelor artistice.

Între aceste două piese au fost produse cântările pentru alt din oratoriul Elias de Mendelssohn, „Aria“ și „Arioso“. D-na *Maria Dima*, soția dirigentului, a electrisat pe ascultători cu vocea-i de alt puternică, mlădișă și de un timbru dulce. A fost viu și mult aplaudată.

În mijloc, la punct 4, au fost cântate de corul mixt „trei cântece vechi“, de G. Dima: „Scumpă dragă copilă“, „Așa mi-a fost ursita“ și „Nu-i dreptate, nu-i“. Nu mai trebuie să spunem, că publicul românesc în deosebi le-a ascultat cu cea mai mare plăcere. Mai ales cântarea din urmă „Nu-i dreptate nu-i“, cu vioiciune executată, care deși vechie își are efectul ei deplin și pentru țările noastre, a fost mult aplaudată și publicul a cerut să fie repetată.

Așa a decurs acest concert festiv, care impresionă în modul cel mai plăcut pe ascultători. Cu el s'au încheiat și festivitățile aranjate din incidentul instalării.

Dare de seamă și mulțamită publică.

Clușă, 11 Martie n. 1899,

La serata literară împreună cu dans' ce s'a aranjat de către tinerimea universitară română din Clușă, au binevoit a contribui următorii:

I. *Sara la cassă*: D-na Nasta 3 fl.; D-na Petricaș (Turda) 2 fl., N. N. 1 fl., Dr. L. Ciato 1 fl., P. Checicheș (Apahida) 4 fl., Sim. Pop 4 fl., V. Pop (Măuștur) 5 fl., Gr. Pop (Cian) 2-50 fl., Dr. L. N. Moldovan 5 fl., V. Podoba 5 fl., D-șora E. Iacobescu (Veresmort) 2 fl., I. Onciu (Iclod) 5 fl., T. Roșescu 2 fl., Dr. I. Chitul 1 fl., Dr. G. Popa 1 fl., D-na Véd. Roșescu 2 fl., Dr. Cl. Barbu 5 fl., D-na Car. Pop 2., A. Motta

3 fl., Leont. Pop 4 fl., I. Pop 1 fl., A. Co-darcea (Turda) 3 fl., Emeric Pop 4 fl., V. Pop 1 fl., Dr. A. Chrestes 5 fl., T. Chio-rean (Cian) 3 fl., Dr. Aur. Isac 15 fl., E. Mânzat 3 fl., Dr. Eug. Solomon 5 fl., Drd. Bozac 1 fl., D-na Bohățel 3 fl., Drd. B. Crișan 1-50 fl., N. Mandeal 1-50 fl., D-na Popișan 2 fl., Dr. T. Mihali 4 fl., Hosszu j. de tab. 3 fl., Dr. Indre 4 fl., A. Giurgiu 3 fl., Dr. Totoian (Micești) 3 fl., D-na Baldi 3 fl., Dr. Pop 3 fl., Dr. Ciuta 5 fl., I. Cioplea 5 fl., Dr. Capșa (Feldiôra) 3 fl., Ale-siu Pop 5 fl., Dr. Suci (Hațeg) 5 fl., Ant. Pop 3 fl., Laur. Pașcu 1-50 fl., N. N. 1-50 A. Filip 1 fl., Dr. S. Târmaș 4 fl., Drd. Dosa 1 fl., N. Bobeș 2 fl., V. Persina 1 fl., D. Vaida-Voevod 6 fl., I. Bérés 1 fl., N. Bogdan (Brașov) 2 fl.

II. *Prin postă*: Dr. A. Mocsonyi 5 fl., Dr. A. Frâncu 5 fl., N. N. 20 fl., Dr. Z. Chirtop 5 fl., E. Mocsonyi 5 fl., A. Bercean (Ghiriș) 3 fl., C. Chotișel (Certege) 2 fl., Maria Nicolescu n. Șoner (sz. Kéz) 1 fl., I. Moldovan (Cătina) 4 fl., I. Dăbucuros (Arad) 1 fl., Dr. G. Tripon 2 fl., X. Y. 2-05 fl. La olaltă 232 fl. 55 cr., din care sumă subtrăgându-se spesele de 185 fl. 25 cr. rezultă un venit curat de 47 fl. 30 cr., care s'a folosit pentru scopul destinat.

Primescă mulțamitele noastră toți generoșii contribuenți pentru sprijinul ce ni-lau dat. În același timp ne simțim plăcut indemnati a aduce cele mai vii mulțamite D-șorelor Valeria Isac și Valeria Roșesu și D-lui Drd. Sigismund Pop, cari au binevoit a ne acorda prețiosul D-lor concurs ridicând mult valoarea seratei.

În numele comitetului:

Ioan Scurtu,
președinteEnea Andrea
cassariu.**Idei fundamentale în economia politică,**

de Ioan Socaciu.

II.

Desvoltarea vieții economice sociale*.)

(Urmare.)

2) Pe planeta noastră trăesc astăzi peste 1500 milioane de omeni. Ei aparțin la diferite seminții, la diferite popore, seu națiuni, cari se deosebesc unele de altele din diferite puncte de vedere. După formele îngrijirii de trai, după gradul de cultură la care au ajuns unele și altele, putem, decât abstragem dela unele particularități și nuansări, putem împărți toate poporele de pe pământ în 3 grupe mari, cărora le corespund 3 trepte de cultură. Pe trepta cea mai inferioară stau poporele naturale, pe trepta de mijloc poporele semiculate și pe trepta cea mai înaltă poporele civilizate.

Poporele naturale locuiesc mai ales în părțile cele mai căldurose și frigurose ale pământului. Pe insule, în ținuturi serece și ferite de ochii lumii civilizate, în Africa și Australia, în părțile polare ale Asiei și Americii și pe mulțimea de insule oceanice întelnesce călătorul omeni de diferite rase și neamuri, cari duc o viață mai mult aprôpe de-a animalelor decât de-a omenilor între cari trăim noi. Formele îngrijirii de trai sunt de tot nedesvoltate, seu foarte puțin desvoltate la acești omeni, dintre cari unii, afară de nise arme și nise instrumente de tot simple și păcătoase, nu au altă avere.

Ei n'au stabilitate în spațiu și continuitate în timp. Fiă-care trăesc pentru sine din mână în gură, de pe-o ție pe alta, supus fiind cu desăvârșire întâmplărilor și neajunsurilor naturii. Așa sunt d. e. Busmanii din Africa, Papuanii din Australia etc. Alții, ceva mai înaintați, cum sunt d. e. Hotentoții etc. țin vite, pörtă și un fel de economie de câmp, dër nici aceștia nu au aședământ mai durabil, legături trainice cu trecutul și organizație economică basată pe divisiunea socială a muncii. Și unii și alții duc o viață mai mult, seu mai puțin izolată în timp și spațiu, avisați fiind numai la experiențele proprii, deore-ce le lipsesc

mijlocul acela, prin care se pot lăți în spațiu și păstra în timp experiențe făcute deja de alții, ca să potă deveni bun comun pentru toți, le lipsesc cu desăvârșire știința de carte. Mijlocul lor de generalizare este numai tradiția și contactul nemijlocit. Acestea însă sunt prea slabe pentru întreținerea continuității, ca să se potă edifica mai departe pe baza rezultatelor dobândite deja de alții. Ei încep mai tot-deuna dela început, și pentru aceea nu pot trece peste o anumită limită. În chipul acesta ei nu-și pot forma avere, nu-și pot asigura existența materială pe un timp mai îndelungat, ca ast-fel liberi de grija traiului zilnic, să aibă musă de a-și îmbogăți spiritul cu combinațiuni noue.

Poporele semiculate seu semicivilizate au locuințe statornice, orașe și sate, se ocupă cu agronomia, manufactura și comerțul, cultivă științe și arte pe baza sistemului de caste, care alcătuesce o divisiune socială a muncii. La aceste popore aparțin: Chinezii, Japonezii, Coreanii etc. Ele se caracterisază prin aceea, că par a fi staționare, stau pe loc de vreme îndelungată, ținând strins la datinele vechi. Chinezii sunt și astăzi tot acolo, decât nu mai jos, unde erau înainte cu sute de ani. „Înainte cu 200 ani — dize Ratzel — când Europa și America de nord nu-și luaseră încă uriașul avânt prin abur, fer și electricitate, care întemeiază în adevăr o nouă epocă a culturii, China și Japonia erau mai înaintate decât Europa în agronomie, manufactură și comerț, în canaluri și căi de comunicațiune. În cei doi secolii din urmă însă Europa și Statele Unite nord-americeane — popor eșit din sinul Europei — nu numai că au ajuns pe ost-asiaticii, ci i-au lăsat cu mult înapoi și s'au avântat la trepta cea mai înaltă de cultură, la care a putut ajunge omenimea până în ziua de astăzi (veđi Ratzel, Völkerkunde I. pag. 16).

Starea economică de ađi a poporelor civilizate este produsul unei lungi desvoltări istorice, ea a trecut în decursul timpului prin diferite faze și s'a format cu încetul, ridicându-se dela forme mai inferioare la forme mai superioare: „Întreaga economie a fiă-cărei națiuni, dize Leslie, este rezultatul unei lungi desvoltări, care arată atât statornicie, cât și schimbare, și în laturile ei economice se presintă numai sub un deosebit punct de vedere. Și legile, al căror rezultat ea este, au de a-se căuta în istorie și în legile generale ale societății și ale desvoltării sociale“¹⁾. Starea de ađi a poporelor civilizate, dize List, este rezultatul îngrămădirei, descoperirilor, invențiunilor, perfecționărilor sfortărilor tuturor generațiunilor, cari au trăit înaintea noastră²⁾.

(Va urma.)

Unele dela Caraș-Severin.

Dăm loc următoarelor rânduri, ce le primim relativ la unele aparițiuni trise în Caraș-Severin, abținându-ne de ori-ce observare din parte-ne.

28 Februarie v. 1899.

Din „Caraș-Severin“, comitatul unde luptele naționale erau de model, se streacă un miros a infecție.

Așa e!

În Caransebeș — centrul Severinului — reduta lui Doda, nisea pitie și liliputanii politici-morali, s'au urcat pe saloia sus și mirându-se de ce au dat, ei au aerul, că pricep mai bine toate, că apără mai bine interesele nației, ale școlelor și ale instituțiunilor ca ori și cine, apoi duroi la vale prin praț, mocirlă, de nu-i mai cunoscol.

Un portent consilier al Sebeșenilor e Titu Hațeg din Lugos, care mai așteptă formarea unor partide noue, ca să potă trece și la acelea. De altmintelea ne mângăiam cu esperiința, că densusul n'a dus nimica până acum la o încheiere bună, de aceea nici nu are semenii.

Si prota din Orșova s'a mișcat, și-a pus onorabilul nume pentru „Fialca“.

¹⁾ Veđi I. C. Ingram History of Political Economy, ediția germană de E. Roschlau, 1890 p. 313.

²⁾ Fr. List, traducere rom. de Papiniu p. 156.

Noi scim, că cauza și începutul cauzei sunt stăruințele și intrigele ce emană dela Caransebeș, și au de scop a face propagandă în contra Mocioniștilor și în favorul așa dișilor „Brotiști“. Și etă că din bunii Români — au ajuns cода lui Burdia — îmbumbritul țeran de odinioră — ađi fala falfăindă a granițelor în manta (mente) și pinteii.

Cei bunii și bravi umblă cu capul în pământ de rușine și cu ochii roșii de lacrimi, — de durere — dër nu se dau.

Din contră se susține șvonul, că *Romanii vor pune înșiși un candidat al partidului național la postul de vice-comite*, căci e o monstruositate a crede, că un fiu de Român se potă vota, se potă se-și pună încredere într'un membru al partidei liberale precum e și unul și altul candidat ungur — al acelei partide, care a scris pe steagul său: „unificarea patriei“, ergo estirparea naționalităților. Cine nu pricepe aceasta, n'are nici minte, nici inimă.

Vidra.

NECROLOG. Ni-se scrie din Blaișu: Vineri în 10 Martie n. a fost înmormântat **Emilian Lazea**, preparand de curs. II-lea. Răposatul, născut din părinți plugari, a fost un tiner bun, deștept și înzestrat cu calități distinse. La actul înmormântării, pă lângă corpul profesoral dela preparandă, corpul teologic, elevii institutului preparandial și elevele dela școla superioară de fete, a asistat și Escelența Sa Metropolitul Mihalyi și un public destul de numeros. Cuvântul funebral l'a rostit prof. *Negrutiin*, ér la mormânt unul dintre conșcolarii, Aug. *Ocean*, a ținut un frumos cuvânt de adio.

ULTIME SCIRI.

Fiume, 15 Martie. Djarul croat „*Hrvatska Sluga*“ comunică următoarele: Corabia de răboi „*Pelikan*“ a sosit în Fiume, aducând pe moștenitorul de tron *Francisc Ferdinand*. Corabia purta stindard negru-galben. Guvernatorul din Fiume, contele *Szapary*, și consilierul ministerial Dr. Gaál T. au voit să-i facă vizită pe-o corabiă, care purta stindard tricolor maghiar. „*Pelikan*“ a dat semn, că Alteța Sa moștenitorul de tron nu vré să primescă corabia cu stindard național maghiar. Guvernatorul s'a reintors în port. Tot așa a pățit'o și vaporul „*Ladislau*“ cu stindard maghiar, care voia să ducă înaintea arhiducelui direcțiunea de finanțe din Fiume.

Viena, 16 Martie. În adunarea consiliului comunal membrul de partidă națională germană Förster a propus, ca magistratul să se toloșescă în toate scrisorile oficiose cu Ungaria numai de numirea germană a localităților, deore-ce prin folosirea numirilor maghiarizate în contactul oficios, s'ar elimina numirile germane, și ast-fel s'ar produce în străinătate aparența, că noile numiri maghiare ar avé îndreptățire.

DIVERSE.

Moștenirea unui Harpagon. În Verrières-Suisse a murit țielele acestea nu bătrân, care era atât de șgârcit, că a murit de fôme. Când s'a luat inventarul asupra rămasului s'a văđut, că afară de o avere imobilă de 70,000 avé în cassa lui 200, 000 fr. în bancnote și 150,000 fr. în aur. Întrégă averea a testat'o unui învățator șerac lipit, care era rudă cu el. A condiționat însă moștenirea de aceea, că moștenitorul să petrecă întreaga lui viață în Verrières, orășel, la din contră averea trece în folosul statului. Bietul învățator vré să protesteze în contra acestei condițiuni din testament.

Cultura Plantelor. Din prețiosul „Manual de agricultură rațională“ al d-lui *George Maior*, profesor la școala centrală de agricultură dela Ferestrău, în Bucuresci, a apărut în Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov, partea II. **Fitotehnia sau cultura specială a plantelor.** Acest volum se estinde pe 611 pagini, format mare și conține în text 202 figuri. Cuprinsul e foarte bogat, arătând cu de-amăruntul soiul, modul de cultură, bôlele și vindecarea lor etc. pentru fiă care plantă, precum cereale (tot felul de bucate, ca grâu, sâcară, orz, ovés. orez, mei, cucuruz, hrișcă, etc.); apoi mazere, linte, măzărliche, rapiță, mac, șofran hemei, in, cânepă, tutun, cartofi, tot felul de sfeclă hrân, curechi și alte multe. Apoi diferitele plante de nutreț, ca lucernă, trifoi, mohor, cucuruzul verde de nutreț, diferite compozițiuni pentru fânațe și pășuni artificiale etc. Alt capitol tracteză despre cultura fânațelor, altul irigațiuni, altul despre pășuni etc.

Pentru fiă-care econom, această carte e de cea mai mare trebuință, putându-i servi ca cea mai bună călăuz în toți ramii economiei sale. Asemenea scrierilor n'am avut până acum în limba română. Tote

gazetele noastre, tôte reuniunile economice, toți bărbații noștri luminați și pricepuți în ale economiei, au salutat cu multă bucurie aparițiunea acestei prețioase cărți, care face onore literaturii noastre, putând sta față cu cele mai de frunte scrieri de acest fel ale celor mai culte popore din Europa.

Tuturor economilor români, cari do resc să facă o înaintare în purtarea economiei lor, le recomandăm deci să-și procure această prețioasă carte. Prețul volumului II este 4 fl. (trimis cu posta recomandat 4 fl. 25 cr.) Pentru România 10 lei, plus porto.

Din partea întâi **Agrologia**, care tracteză despre cultivarea pământului: aratul, semănatul, gunoitul etc. etc., de asemenea se mai pot căpăta esemplare cu prețul de 2 fl. 50 cr. (plus porto recomandat 25 cr.). Pentru ambele tomuri de-odată procurate este a se plăti porto 40 cr.

Se pôte procura dela Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.
Din 15 Martie 1899.

Renta ung. de aur 4%	119.70
Renta de corone ung. 4%	97.80
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	121.50
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	101.20
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	120.45
Bonuri rurale ungare 4%	96.50
Bonuri rurale croate-slavone	97.—
Impr. ung. cu premii	162.75
Losuri pentru rez. Tisei și Seghedin	141.25
Renta de argint austr.	101.10
Renta de hârtie austr.	100.85
Renta de aur austr.	119.95
Losuri din 1860.	139.80
Acții de-ale Băncei austro-ungară	916.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	396.25
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	368.40

Napoleondori	9 55 1/2
Mărci imperiale germane	58.97 1/2
London vista	120.45
Paris vista	47.75
Rente de corone austr. 4%	101.10
Note italiene	44.25

Cursul pieței Brașov.
Din 16 Martie 1899.

Bancnota rom. Cump.	9.47	Vënd.	9.49
Argint român. Cump.	9.43	Vënd.	9.45
Napoleond'ori. Cump.	9.52	Vënd.	9.55
Galbeni Cump.	5.60	Vënd.	5.65
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vënd.	—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcesci Cump.	10.72	Vënd.	—
Scris. fonc. Albina 5%	101.—	Vënd.	102.—

Nr. 8285—1898.
tkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. Járásbiróság, mint tlknyvi hatóság közhírré teszi, hogy Fogarasmagye árvapénztára végrehajtatónak Moise Popa Stelea végrehajást szenvedő elleni 427 frt. tőke követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a fogarasi kir. jbiróság) területén lévő Kis-Vajdalfalva község határán fekvő a kis-vajdalfalvi 145. sz. tljkvben az A + alatti 40/1, 41/1 hrsz. ingatlanra 223 frt.

314 hrsz. ingatlanra	17 frt,	779	"	"	14 "
780 " " "	30 "	853	"	"	15 "
920 " " "	9 "	924	"	"	4 "
980 " " "	8 "	1017	"	"	12 "
1162, 1163, 1164 " " "	30 "	1221/1	"	"	2 "
1252 hrsz. " " "	4 "	1349/1	"	"	3 "
1513, 1514 " " "	20 "	1538	"	"	5 "
1589/1 " " "	2 "	1638	"	"	10 "
1684, 1685 " " "	32 "	1841	"	"	4 "
2009/1 " " "	6 "	2017	"	"	8 "
2022 " " "	9 "	2206	"	"	9 "
2237 " " "	4 "	2238/1	"	"	1 "
2542 " " "	8 "	2563	"	"	27 "
2743, 1744, 2747, 2748	28 "	2876	"	"	10 "
2853, 2894 hrsz. ingatlanra	11 "	3313	"	"	3 "
3367, 3368 " " "	19 "	3477	"	"	17 "
3730, 3731 " " "	20 "	3767/1	"	"	7 "
3777 " " "	6 "	3780/1	"	"	31 "
3798 " " "	7 "	3977, 3979	"	"	5 "
3998, 3999 " " "	5 "	2564	"	"	2 "
152 " " "	5 "	a kis-vajdalfalvi	"	"	14708 sz. tljkvben

A + 1 rend 89, 90/1, 90/2 hrsz. ingatlanra 217 frtban, ezennel megál-
apított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb meg-
jelölt ingatlanok az 1899. évi április hó 4 dik napjának délelőtti 9 órakor
megtartandó nyilvános árverésen megállapított kikiáltási áron alól is
elfognak adadni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át
készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42 § ban jelzett ártolyammal szá-
mitott és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. alatt kelt igazság-
ügyminizsteri rendelet 8 § ban kijelölt óvadék képes értékpapirban a
kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-ban értel-
mében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított
szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Fogarason, 1898. évi November hó 31 én.

A fogarasi kir jbiróság mint telekkönyvi hatóság.

SCHUPITER,
kir. albiró.

5251-1.

Sosirea și plecarea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Octomvre st. n. 1898.

Sosirea trenurilor în Brașov:	Plecarea trenurilor din Brașov.
Dela Budapesta la Brașov:	Dela Brașov la Budapesta:
I. Trenul de persoane la 8 ore dim.	I. Trenul mixt la 5 ore 8 min. dimineța
II. Tr. acce. peste Clușiu la 2 ó. 9 m. p. m.	II. Tr. acce. (peste Clușiu) la 2 ó. 45 m. p. m.
III. Trenul mixt la 10 ore 25 min. séra	III. Trenul de pers. la 7 ore 48 min. séra.
Dela Bucuresci la Brașov:	Dela Brașov la Bucuresci:
I. Trenul mixt, care circula numai Vinerea dela Predeal, la 5 ore 20 min. dim.	I. Trenul de persoane la 3 ore 55 min. d.
II. Trenul acce. la 2 ore 18 min. p. m.	II. Trenul mixt la 11 ore a. m.
III. Trenul mixt, la 5 ore 20 min. p. m.	III. Trenul accelerat (ce vine pe la Orad'a Clușiu) la 2 ore 19 min. p. m.
IV. Trenul de pers., la 9 ore 8 min. séra.	Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu:
Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:	I. Trenul de persoane la 5 ore 19 min. dim. (are legătură cu Tușnad) Cluș-Szereda. 3 ó. 15 m.
I. Trenul de persoane la 8 ore 25 m. d., (are legătura în St. Georgi cu Cluș- Szerda și Cluș-Gyimes).	I. Trenul mixt la 8 ore 50 min. a. m.
II. Trenul de persoane la 1 órá 51 m. p. m.	II. Trenul de pers. la 3 ore 15 m. p. m. (are legătură cu linia Tușnad-Cluș-Szered.
III. Trenul mixt, la 6 ore 48 m. séra, (are legătură cu Cluș-Szereda).	Dela Brașov la Zernesei (G. Bartolomeiu).
Dela Zernesei la Brașov (G. Bartolomeiu).	I. Trenul mixt la 9 ore și 5 min. a. m.
I. Trenul mixt 6 ore 22 min. dim.	II. Trenul mixt la 3 ore 18 min p. m.
II. Trenul mixt la 1 órá 12 min. p. m.	

Trufandale de saison!

ICRE de crap roșii! ●●●●●●●●
●●●●●● ICRE negre de Astrahan!
Masline grecesci escelente!
Halva de Constantinopol!

UNT de lemn franțuzesc!
OLEI de in (inadins pentru noi tescuit.)

Brânză secuiască prospătă (in beșicuțe).
○○○ Cașcaval de Penteleu.
BRÂNZA de Liptau! ××××××××
●● Cremă de Carpați! (picantă!) ●●

Tot-déuna prospete, din prima calitate și cu prețuri moderate la
„CONCORDIA“,
societate comercială pe acții in Sibiu.

ABONAMENTE

LA
„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni	3 fl. —
Pe șese luni	6 fl. —
Pe un an	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni	10 fr.
Pe șese luni	20 fr.
Pe un an	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminică.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an	2 fl. —
Pe șese luni	1 fl. —
Pe trei luni	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe an	8 franci.
Pe șese luni	4 franci.
Pe trei luni	2 franci.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se vor abona din nou, să binevoiescă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.